

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. שלש אשרות הן אילן שנטעו מתחלה לשם עבודת כוכבים הרי זו אסורה גידעו ופיסלו לשם עבודת כוכבים והחליף נוטל מה שהחליף העמיד תחתיה עבודת כוכבים ונטלה הרי זו מותרת ... דאף על גב דהבריך והרכיב בגופו של אילן כי נטל מה שהחליף שפיר דמי.....1
- ב. המשתחוה לאילן תוספתיה אסורה.....3
- ג. איזו אשרה כל שיש תחתיה עבודת כוכבים ...כל שעובדין אותה ... הני תמרי לבי נצרפי אסור דרמי בי שיכרא ושתי ליה ביום אידם.....4
- ד. לא ישב בצילה ואם ישב מהור ולא יעבור תחתיה ואם עבר טמא היתה גוזלת את הרבים ועבר תחתיה מהור.....4
- ה. לא נצרכא אלא לצל צילה.....5
- ו. אי דליכא דירכא אחרינא ל"ל ארהימני מישראל שרי ואי דאיכא דירכא אחרינא כי אמר ארהימני מי שרי ... ואדם חשוב שאני.....6
- ז. זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה ... זה וזה גורם מותר 6
- ח. נוטעין יחור של ערלה ואין נוטעין אגוז של ערלה מפני שהוא פרי ... שאם נטע והבריך והרכיב מותר.....7

דף מח.

א. שלש אשרות הן אילן שנטעו מתחלה לשם עבודת כוכבים הרי זו אסורה גידעו ופיסלו לשם עבודת כוכבים והחליף נוטל מה שהחליף העמיד תחתיה עבודת כוכבים ונטלה הרי

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

זו מותרת... דאף על גב דהבריד והרכיב בגופו של אילן כי נטל מה שהחליף שפיר דמי

כבר התבאר לעיל דף מה: ששלש אשרות הן, אילנות שננטען¹ מתחילה לשם אלילים ואסורים, וזהו אשרה האמורה בתורה², ובנטיעה לחוד לשם אליל נאסר³ אפילו לא השתחוה לו אח"כ, ודוקא נטעו עובד כוכבים אבל נטעו ישראל, אינו נאסר עד שיעבד⁴.

היה האילן כבר נטוע שלא לשם ע"ז וגדעו ופסלו להיות הגידולים משם ואילך ע"ז, אפילו הבריד והרכיב בגופו של אילן, אין האילן נאסר, אלא כל מה שהוציא אחר כך שריגין ועלין ופירות הוא אסור בהנאה וכורת אותם ושורפם, ושאר האילן מותר.

¹ שו"ע ונו"כ יו"ד קמה ו ולבוש

² דעת היראים סימן שעו (סו) וכן בזוהר הרקיע להרשב"ץ לאוין סי' ט, שהנטע אשרה בכל מקום והוא אילן שנוטעים אותו שיהיה נעבד לע"ז עובר בלא תעשה שנאמר (דברים שופטים פט"ז פס' כא) "לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח י"י אלהיך". ואע"פ שלא עבדה עובר משעת נטיעתה. אולם הרמב"ם והחינוך לא מנו איסור זה בלאו זה אלא רק נטיעה אצל המזבח ובמקדש עיין בסה"מ ל"ת יג ואפשר דס"ל דאשרה דהכא פירושה כמש"כ הרמב"ן עה"ת כאן "לא תטע לך אשרה כל אילן הנטוע על פתחי בית אלהים יקרא אשרה, אולי בעבור שהוא שם דרך מראה אותו לעם יקרא כן, מלשון תמוך אשורי במעגלותיך (תהלים יז ה) יזהיר הכתוב שלא יטע אילן אצל מזבח ה' לנוי, ויחשוב שהוא כבוד והדר למזבח השם ואסר אותו בעבור שהוא מנהג עובדי עבודה זרה לשטת אילנות בפתחי בתי עבודה זרה שלהם, וכענין שנאמר (שופטים ו כה) והרסת את מזבח הבעל וגו' ואת האשרה אשר עליה תכרת" וא"כ אינו ענין לענין הנטוע לשם עבודה זרה ע"מ לעובדו" אמנם רבנו בחיי שם כתב נמי בדברי היראים "לא תטע וכו' לשם עבודה זרה ובא לחייבו מלקות משעת נטיעה, וכן דרך עובדי אלילים כענין שכתוב (ישעיה סו) המתקדשים והמטהרים אל הגנות" ועיין בהכתב והקבלה שם כתב "אין לפרש כאן אשרה כבשאר מקומות שהוא אילן הנעבד כבמתני' (דע"ז ד מה ע"א) והוא אילן המיוחד לעובדי ירח, כמ"ש במכדרשב"י (בראשית מ"ט) כל אינן פלחי שמשא אקרן עובדי בעל, ואינן דפלחין לסיהרא אקרן עובדי אשרה. אבל צריך לפרש מלת אשרה לפי ההוראה העיקרית כמ"ש בעלי הלשון, ששם אשרה מסתעף משם ישר, והוא תואר לכל מין אילן העולה ישר משרשו שאיננו נוטה לכאן ולכאן, אבל הוא עושה עם השטח שהוא עומד עליו זווית נצב, וכו' ולפי שהאשרות היו ממין אילן מיוחד, לכן הוסיפה התורה לאמר כל עץ מאיזה מין שיהיה" ועיין בהעמק דבר שם "באזהרה זו נכלל בע"כ שני לאוין שאינם מענין אחד. א' איסור אשרה וזה אסור בכל מקום ב' איסור נטיעת אילן אצל מזבח. והרי כאלו כתיב לא תטע לך אשרה. לא תטע לך כל עץ אצל וגו'. וזה מצוי במשנה תורה"

³ עפת"ש מ"ש מתשו' שב יעקב ועיי"ש בשב יעקב בתשו' ההוא שכ' דכ"ש אם קצצו עכו"ם אותו אילן ומכרו לחורש עצים לעשות בו מלאכתו אין לפקפק לאסור שאין לך ביטול גדול מזה ואפי' לנבואה מותר ואף על גב דאוסר באו"ח בכה"ג בנרות לצורך ביהכנ"ס היינו בודאי של אלילים ולא בספק ומ"מ הרוצה להחמיר בזה לפי שנקרא אשרה בפי הבריות והוא מאוס להשתמש בו בביהכנ"ס למצוה יחשב לו עיין שם והביאו היד אפרים. דרכ"ת קמב יח

⁴ ש"ך ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואילן שמעמידין תחתיו אלילים ונטעו מתחלה כדי להעמיד תחתיו⁵, כל זמן שהוא תחתיו הרי הוא משמשי ע"ז ואסור בהנאה, נטלה מתחתיו דרך ביטול שלא להכניס שם עוד⁶, חזר להיתרו מפני שאין האילן עצמו הוא הנעבד.

ואם לא נטעו כדי להעמיד תחתיו אינו נאסר גם כשעמיד תחתיו ע"ז, אולם אם חתך מקצתו לעשות ריוח לאלילים נאסר⁷.

ב. המשתחוה לאילן תוספתיה אסורה

עוד התבאר שם שאילנות שלא⁸ נטען לשם עבודה זרה ואחר כך נעבדו, אינם נאסרים אף על פי שכבר היו תלושין והיה בהן תפישת יד, הואיל ונטען ונשרשו בקרקע⁹ בקרקע נחשבים¹⁰.

מכל מקום אף על גב שלא נאסר גוף האילן כשמשתחוין לו, כל הפירות והשריגים והעלים שיוצאין ממנו אחר כך, כל זמן שהוא נעבד אסורין בהנאה¹¹. אולם כל מה שיש שם בשעה שעבדו הן פירות הן שריגים ועלים הכל מותר ואינו אסור אלא מה שיוצא אחר שנעבד¹².

⁵ הא לאו הכי מותר דמחובר הוא דלא חמיר טפי מאליל עצמה, ר"ן ומביאו ב"י וד"מ. ש"ך שם יט
⁶ לפי דברי הרמ"א לעיל סעיף ג' בע"כ דהכא מיירי שנטלה דרך ביטול שלא יחזור ויעמידנה תחתיו לעולם דהיכא דנטעה מתחילה לכך אין לך מוקצה גדולה מזו ולא מהני נטלה מתחתיו אלא בדרך ביטול וכמ"ש הש"ך ס"ק י"ד וס"ק י"ג וכל זמן שלא ביטלה ה"ז אסור בהנאה מדרבנן אפי' במחובר וכדעת התוס' והריטב"א עיין שם

⁷ ע"י בחידושי הר"ה (מהגאון מו"ה זאב אלעסקי ז"ל) שכ' וז"ל נראה דאם חתך קצת מן האילן כדי לעשות ריוח לאלילים נאסר האילן אפי' לא נטעו מתחלה לכך מידי דהוה אקרקע עולם שחפר בה בורות שיחין ומערות נאסרה הואיל ועשה בה מעשה וכו' עכ"ל

⁸ שו"ע ונו"כ שם א

⁹ והיינו בדעת הר"ן וכתב ול"ד לבית (דסעיף ג') דאסור משום דתלוש ולבסוף חברו כתלוש דמי דהכא כיון שיש לאילן שרשים בקרקע הוי במחובר וכ"פ האחרונים. ש"ך שם ג

¹⁰ וילפינן לה מדכתיב [שם] ותחת כל עץ רענן, משמע העבודה זרה שתחת העץ נאסרת ולא העץ עצמו נאסר אפילו עשאו אלוה, ורמין עליה והכתיב [שם יב, ג] ואשיריהם תשרפון, אלא כאן בעץ שננטעו מתחלה לשם עבודה זרה, וכאן בעץ שלא נטעו מתחלה לשם עבודה זרה אלא שאחר כך השתחוה לו שאינו נאסר. לבוש שם

¹¹ איבעית אימא סברא ואיבעית אימא קרא, איבעית אימא סברא שכל מה שיוצא ממנו אחר ההשתחוואה הוי כמו אשרה שננטעה מתחלה לכך, ואיבעית אימא קרא מדכתיב [שם ז, ה] ואשיריהם תגדעון, משמע שהגידוע אסור ולא עיקר האילן, ואיזה זה, זה אילן שננטעו שלא לשם עבודה זרה ואחר כך נעבד, שהוא עצמו מותר ומה שיוצא ממנו אחר כך תגדע והגידוע אסור.

¹² לבוש וש"ך שם ה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ג. איזו אשרה כל שיש תחתיה עבודת כוכבים... כל שעובדין אותה ... הני תמרי לבי נצרפי אסור דרמי בי שיכרא ושתי ליה ביום אידם

כל אילן¹³ שעבודה זרה תחתיה נקרא אשירה אפילו אינם עובדין את האילן, כל שכן אם עובדין אותו בעצמו.

וכל אילן ששומרין פירותיו לעשות מהם שכר לשתות ביום אידם אסור, כלומר שהם אומרים שהפירות יהו לשם אלילים¹⁴ שלהם אסור מפני שעושים בהם שכר ושתי ליה ביום חגם, וכל שכן אם כהניה יושבים תחתיו ואין טועמים מפירותיה כלום דאסור, בידוע שעובדין אותו, ולכך מצניעין פירותיו עד יום אידם.

דף מח:

ד. לא ישב בצילה ואם ישב טהור ולא יעבור תחתיה ואם עבר טמא היתה גוזלת את הרבים ועבר תחתיה טהור

האשירה בין¹⁵ שהיא עצמה נעבדת ונטעו מתחלה שיהא נעבד¹⁶, כדלעיל, ובין שעתה¹⁷ מונחת שם עבודה זרה אסור לישב בצילה¹⁸ דהא נהנה ממנה.

¹³ שו"ע ונו"כ שם יב

¹⁴ ש"ך שם כז

¹⁵ שו"ע ונו"כ קמב ט

¹⁶ ש"ך יז

¹⁷ ש"ך יח

¹⁸ זהו ל' רמב"ם ובגמ' אמרינן דאפילו בצל צלה אסור ופרש"י כל זמן שלא עברה מדת אורך הצל מדת גובה האילן הצל עב וחשוך ונקרא צלו ומכאן ואילך הצל דק וקלוש והוא צל צלו וכ"פ בטור ותמחו הר"ן והכ"מ בשם הרמב"ם על שלא אסר בצל צלה ולענין הלכה ודאי אסור שכן הוא תלמוד ערוך. מ"ז יג, ועי' בביאור הגר"א ס"ק י"ח שכ' דבכוונה השמיטו המחבר כי דעת הרמב"ם כלישנא בתרא דבגמ' להתיר בצל צלה עיין שם ועי' בכנה"ג בהגהות ב"י אות ל"ד מה שהאריך בזה והעלה דהעיקר כדעת הפוסקים דגם בצל צלה אסור ומה גם באיסור ע"ז בודאי יש לנו ללכת לחומרא לכל הדיעות ע"כ אסור לישב גם בצל העליון והשרונין דרמי לצל צלה של קומתה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ואף על גב דאינו מכוין ליהנות מן הצל אלא ישב לנוח אסור, גזירה שמא ישהא בישיבה ויבא לכוון. אבל אם נטלה מתחתיה מותר בהנאה.

אבל לעבור בצילה מותר, ודוקא בצילה אבל תחתיה¹⁹ אפילו לעבור דרך העברה בעלמא אסור, משום הרחק מפתח ביתה וגומר, אם יש לו דרך אחרת קצרה כמוה.

ה. לא נצרכא אלא לצל צילה

דוקא²⁰ אשירה אסור לעבור בכל צלה, מפני שסתם אשירה עשויה לצל בין לתחתיה בין לחוצה לה, אבל בית של ע"ז סתם בית אינו עשוי לצל שחוצה לו אלא לתוכו הוא עשוי, לפיכך תוכו ונגד פתחו ד' אמות שלו אסור, משום שמצוה להתרחק מאלילים ד' אמות, אבל צל של אחריו מותר²¹. לישב בצלו לפי שאינו עשוי לצל²². ויש אוסרים²³.

ואפילו תוכו אם גוזל את הרבים שקדם לו הדרך ואחר כך בנה שם בית ע"ז, מותר לעבור דרך שם²⁴, אבל אם קדם הבית לדרך אסור, ויש אוסרים²⁵ בכל גוונא משום חומרא דע"ז, והעיקר להתיר²⁶.

¹⁹ דאף ישיבה אין בה איסור מדינא כיון דלא מכוין אלא שמא ישהא בישיבה ואתי לכווני על כן העבר' בעלמא מותר אבל תחתיה אסור מחמת טומאת אלילים. ט"ז שם יד

²⁰ שו"ע ונו"כ שם י

²¹ דעת הראב"ד בטור והיא דעה ראשונה בסתם במחבר

²² דאילו לעבור אפילו בצל אשרה שרי כמ"ש הרב: ש"ך כב

²³ התוס' כתבו בחד שינויא דחומרא דאליל שאני ולפיכך אפי' בבית אליל אסור הצל בכל גווני וזהו היש אוסרין שמביא המחבר בסוף הסעיף ולכאורה משמע דהיש אוסרין אסור גם באם גוזל הרבים והא ליכא למ"ד דמשנה שלימה היא דמותר אפילו באשרה וכן אמרינן עוד לעיל במשנה ברבן גמליאל שאומר היא באה בגבולי אלא נ"ל דלא קאי אלא אריש הסעיף דמתיר צל של בית אליל. ט"ז טו וכ"כ בש"ך כדארישא קאי פי' דאסרו אפילו בבית לישב בצל שלאחריו דסבירא ליה דצל אשרה ובית הכל שוה אבל באינך גווני אין מי שאוסר

²⁴ אפילו שלא במרוצה וכמ"ש בס"ק ב' והיינו דוקא בשאין לו דרך אחרת אבל ביש לו דרך אחרת אפילו היא גוזלת אסור אפילו לרוץ שם כן מוכח ממאי דקאמר בש"ס אי דאיכא דירכא אחרנא כי אמר ארתיני מי שרי וע"כ אותה אשרה של רב ששת גוזלת הוה. ש"ך שם כג

²⁵ בלבוש משמע אף בגזול את הרבים. דלא כט"ז טו

²⁶ כמבואר בש"ך וט"ז שבגזולת אינו שונה מאשירה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ו. אי דליכא דירכא אחרינא ל"ל ארהיטני מישרא שרי ואי דאיכא דירכא אחרינא כי אמר ארהיטני מי שרי ... ואדם חשוב שאני

מה שהתבאר²⁷ שתחתיה²⁸ אפילו לעבור דרך העברה בעלמא אסור, משום
הרחק מפתח ביתה וגומר, אם יש לו דרך אחרת קצרה כמוה.

ואם אין לו דרך אחרת שהיא קצרה כזה עובר תחתיה, דכיון שהעמידה על
אם הדרך במקום שאין שם דרך אחרת לעבור, הרי היא גוזלת את הרבים²⁹,
לפיכך מותר לעבור תחתיה, ובלבד שלא ישהא הרבה תחתיה אלא ימהר
וירון בכל מה שיוכל שלא יבא ליהנות ממנה. ויש מתירים גם שלא
במרוצה³⁰.

ז. זורעין תחתיה ירקות בימות הגשמים אבל לא בימות החמה ... זה וזה גורם מותר

מותר לזרוע³¹ ירקות תחת האשירה אפילו לכתחלה³² בין בימות הגשמים
בין בימות החמה, אף על גב שצ'ל האשירה מיצ'ל עליהם ומגין עליהם בפני

²⁷ שו"ע ונו"כ שם ט

²⁸ דאף ישיבה אין בה איסור מדינא כיון דלא מכין אלא שמא ישהא בישיבה ואתי לכווני על כן העבר' בעלמא
מותר אבל תחתיה אסור מחמת טומאת אלילים. מ"ז שם יד

²⁹ רמב"ם והשמיט מש"ש במתני' דדוקא גוזלת את הרבים שמפרש גוזלת היינו שהדרך תחתיה ובכלל דליכא
דירכא אחרינא הוא והשמיט הא דאמרין שם דוקא באדם חשוב שלא היה גורם שם ה"ד אי דליכא כו' עד
מתני' וכן הרי"ף ל"ג לה אבל הראב"ד מפרש גוזלת את הרבים שקדם הדרך ואח"כ בנה הבית ע"ז. ביאור
הגר"א שם.

³⁰ בש"ך כ משמע שאינו צריך לרוץ בגוזלת וז"ל עיין בש"ס דמשמע דוקא בגוזלת מותר אם אין לו דרך אחרת
וכן משמע בר' ירוחם שם דהיכא דאין לו דרך אחרת אינו צריך לרוץ וע"ל סי' קמ"ט מדין עיר או חצר שיש בה
עבודת כוכבים אם מותר לעבור שם

³¹ שו"ע ונו"כ קמב יא

³² ואף על גב דאמרין לעיל [ס"ד] דלא שרינן זה וזה גורם אלא בדיעבד, היינו היכא שהוא עושה הוזה וזה גורם
בידים, כגון בפת דלעיל שמניחו בידים בתוך התנור שהוא הסיקו ועשאו זה וזה גורם, וכגון הנוסע אגוז של
ערלה שזה אסור מפני שהוא כמו מבטל איסור לכתחלה. אבל ירקות דהבא, ההנאה מן הצ'ל ממילא אתיא
ולא דמי למבטל איסור לכתחלה. לבוש וש"ך כה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ץ 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

החמה, ועל ידי כך הם צומחין היטב והרי נהנה מצל האשירה, אפ"ה מותר ואפי' חזרת דאע"ג דהצל יפה להם וגם טוב להם הנבי' הנושרת עליהם שהוא להם לזבל, מפני שצל האשירה שהוא אסור והקרקע שאינה נאסרת גורמים לירקות אלו לצמות, וזה וזה גורם מותר³³.

ח. נוטעין יחור של ערלה ואין נוטעין אגוז של ערלה מפני

שהוא פרי ... שאם נטע והבריך והרכיב מותר

נוטעין יחור³⁴ של ערלה, שאין ערלה אלא בפרי³⁵, וכן מרכיבין ביחור של ערלה³⁶, אולם אסור ליטע פרי של ערלה ולכן אין נוטעין אגוז של ערלה מפני שהוא פרי, ופירות ערלה אסורין בהנאה, וכשהוא נוטע נמצא נהנה ממנו שחזור ונעשה אילן³⁷.

ואם עבר ונטע פרי של ערלה הרי הצומח מותר כשאר האילנות דזה וזה גורם, קרקע עם הפרי גרמו שיצא אילן חדש, ומותר³⁸.

³³ וזהו דעת הרמב"ם וש"ע אבל הרמב"ן כ' דאף למסקנא אסור בימות החמה כדקס"ד מעיקרא ומ"ש לדבריהם

דרבנן היינו רבנן דפליגי אר"י דאמר שוחק כמש"ש. ביאור הגר"א כט

³⁴ רמב"ם הלכות מעשר שני ונטע רבעי פרק י הלכה ב, שו"ע ונו"ב יו"ד רצד יב

³⁵ ולא גזרי' יחור אטו אגוז. תוס' ורשב"א ע"ז מ"ח ב'

³⁶ ומ"מ פשוט שהענף שננטעו אסורין פירותיו עד שיעברו עליו ג' שנים דלא עדיף משאר אילן. דרך אמונה שם קלד

³⁷ עיין בחי' הרמב"ן שם דמשמע דאיסורו מדרבנן, אמנם מרן בחזו"א יו"ד סי' נ"ז סק"ב כ' דאיסורו מה"ת:

³⁸ י"א (דעת התוס' שם וכ"כ כמה ראשונים שם ע"י רשב"א שם ותוס' ר"י מבירינא ור"י מפריש) דזה לא מקרי זה וזה גורם כיון שאין שני הגורמים עושים פעולה אחת ודוקא אם נטע ואח"כ נטל יחור מהנטיעה והרכיב מזה באילן אחר בזה מתירין דהוי זה וזה גורם דהאילן אחר עם הנטיעה גרמו ואף על גב דבלא"ה מותר ליטע יחור כנ"ל כאן שהיחור בא מהפרי גרע דכיון דהפרי אסור גם היחור הבא ממנו אסור אי לאו זה וזה גורם ובשו"ע סתם כדעת רבנו, אמנם יש ראשונים ע"י ריטב"א ותלמידי רבנו יונה שכתבו שבפרי פליגי ר' יוסי ורבנן ולרבנן ג"ז נקרא זוז"ג ואפשר דק"ל כרבנן בזה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכן אין מרכיבין³⁹ כפניות של ערלה בדקלים⁴⁰ מפני שהן כפרי⁴¹, שהם⁴² אשכולות של תמרים בתחלת צמיחתו⁴³ ואז אפשר להרכיב בהן.

עבר והרכיב מותר שכל דבר שיש לו שני גורמין אחד אסור ואחד מותר הרי זה הנגרם משניהם מותר להשתמש בפירות שיוצאין מהן, לפיכך הצומח מפירות ערלה מותר שהרי גורם לצמות הפרי האסור והארץ המותרת.

³⁹ רמב"ם שם הלכה כא

⁴⁰ ה"ה שאין נומעין כפניות אלא שאין דרך ליטע כפניות

⁴¹ ואף על גב דסמדר מותר בערלה כנ"ל פ"ט הי"ג ה"מ בענבים וזיתים וחרובין אבל בתמרים ושאר פירות אסור מיד כשיוציאו וכנ"ל שם. דרך אמונה קמ

⁴² כ"כ בפיה"מ בהעתקה חדשה וכ"פ במלא"ש בשם הערוך ע"ש באורך כיצד עושין זה ובפיה"מ שלפנינו נדפס בטעות שהלולבין מותרין כנ"ל ספ"ט ומש"כ הרדב"ז תמוה ועי' ר"י קורקוס ועי' בתוס' ר"י מבירינא ע"ז מ"ח ב' ד"ה נומעין שכ' ג"כ דיחור שראוי לאכילה אסור בערלה ודבריו שם צ"ע ומה שהקשה בהלכתא גבירתא ספ"ק דערלה דאין גידולי איסור מעלין את האיסור ל"ק דאין הכפניות מתרבין כאן אלא מעשה הרכבה קעביד שיתרבה הענף שו"מ זה בתפארת יעקב. ציון ההלכה שם ריז

⁴³ וי"א דכפניות הן כעין שומר לתמרים בקטנותו וכשמרכיב בו שוב אין גדל הפרי אלא נעשה יחור ושומר לפרי אסור ג"כ בהנאה בערלה וי"א שאין מרכיבין ענף של תמרים שיש בו תמרים קטנים גזרה שמא יבא לאכול התמרים שבו. דרך אמונה שם קמ

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

